Raadsinformatiebrief

Datum	15 oktober 2024	Zaaknummer	
		Portefeuille	Openbare orde en veiligheid ir. C.H.C. van Rooij Wonen, Welzijn, Zorg Rik Compagne
Onderwerp	Stand van zaken huisvestingsopgave nieuwkomers Q3 2024		

Behandeling in commissie
Niet van toepassing

Kennisnemen van:
De voortgang van de huisvesting, opvang en begeleiding van asielzoekers, (Oekraïense) vluchtelingen en statushouders in 2024.

Inleiding
Met deze raadsinformatiebrief willen wij u informeren over de voortgang van de opvang van asielzoekers, Oekraïners en statushouders in Meierijstad. Daarbij komt onder meer aan de orde hoe het staat met de huisvesting van de diverse doelgroepen. De Oekraïense vluchtelingen noemen we specifiek omdat zij in Europa een aparte status hebben ten opzichte van andere vluchtelingen.

Er is veel onduidelijkheid aangezien het nieuwe kabinet in het regeerakkoord heeft uitgesproken de spreidingswet in te willen trekken en een nood- of crisiswet in te stellen. De spreidingswet is op dit moment van kracht en vormt nog steeds het geldend wettelijk kader. Voor de actuele situatie op het gebied van asiel en migratie informeren wij u door middel van bijgevoegde VNG-ledenbrief Lbr. 24/038.
We gaan dus onverminderd door met de opgave met betrekking tot de opvang van Oekraïners en asielzoekers.

Kernboodschap
Op grond van de Spreidingswet moet Gemeente Meierijstad huisvesting realiseren voor 507 asielzoekers, waaronder 43 voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen. Op dit moment hebben wij 304 plekken gerealiseerd, waaronder 72 voor alleenstaande minderjarige vluchtelingen. We zijn dus nog steeds op zoek naar locaties, ook in de kleine kernen. Daarnaast zijn wij in gesprek over eventuele verlenging van de locatie aan de Heidebloemstraat in Schijndel.

We vangen nu 397 Oekräiense vluchtelingen op in de gemeentelijke Opvang en er verblijven 155 vluchtelingen bij particulieren in Meierijstad. De gemeente dient voor het einde van 2024 aan 600 Oekraïense vluchtelingen een plek te kunnen bieden. Dat is haalbaar op het moment dat de Bremweg wordt opgeleverd. We hadden gehoopt dat deze woningen voor de zomer 2024 zouden kunnen worden opgeleverd. Dat is helaas niet het geval. Het geheel bevindt zich in de afrondende fase en we hopen binnenkort daadwerkelijk eigenaar te worden van de woningen. Dan kan ook het inhuizen starten en kunnen we meer Oekraïense vluchtelingen een plek bieden. De behoefte aan opvangplekken voor Oekraïense vluchtelingen blijft onverminderd groot. Landelijk gezien zijn 99,7% van de beschikbare plekken bezet.

Huisvesting statushouders
De taakstelling van huisvesting van statushouders is in het eerste half jaar van 2024 niet gehaald. De taakstelling voor de eerste helft van 2024 bedroeg de huisvesting van 101 statushouders. Per 1 juli zijn 65 statushouders gehuisvest. Hierdoor voldoet de gemeente niet aan haar taakstelling en zakt de Gemeente Meierijstad terug naar trede 2 van de interventieladder van het provinciaal toezicht.

We zien dat er minder woningen vrijkomen bij de woningcorporaties, waardoor we minder woningen kunnen toewijzen aan de doelgroep. We hebben dus meer woningen nodig om de taakstelling te behalen. Om de taakstelling alsnog te behalen zetten we in samenwerking met de woningcorporaties in op het realiseren van doorstroomlocaties. Dit zijn tijdelijke woonplekken voor statushouders. Het geeft statushouders de mogelijkheid te starten met de inburgering en het geeft de woningcorporatie meer tijd om een passende woning te vinden.

Regioplan aangeboden aan de CDK
Het doel van de Spreidingswet (ofwel Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen) is om te komen tot voldoende opvangplekken en een evenwichtiger verdeling van asielzoekers over alle provincies en gemeenten. Op 31 januari 2024 heeft het rijk gepubliceerd dat er landelijk voor de komende twee jaar naar verwachting 96.000 opvangplekken nodig zijn voor asielzoekers. Deze opvangplekken zijn indicatief verdeeld over de gemeenten op basis van het inwoneraantal én de sociaaleconomische score (welvaart) van een gemeente. Door de aantallen van de gemeenten in de provincie bij elkaar op te tellen, ontstaat de provinciale opvangopgave. Gemeenten bespreken aan de provinciale regietafels (PRT's) hoe zij gezamenlijk die opgave gaan invullen. De Commissaris van de Koning (CdK) brengt hier vóór 1 november van het jaar verslag van uit aan de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid. Eind september 2024 is het geactualiseerde Regioplan (bijgevoegd) aangeboden aan de CdK.
Alleen als het gemeenten niet lukt om gezamenlijk de hele provinciale opgave in te vullen, kan de staatssecretaris zelf gemeenten aanwijzen en daarmee verplichten om asielzoekers op te gaan vangen. Na 2 jaar start de cyclus weer opnieuw met het ramen van de hoeveelheid opvangplekken.

Onderwijs
Momenteel kunnen leerlingen gebruik maken van twee locaties in de gemeente Meierijstad: het Talent in Schijndel en de Horizon in Veghel. Deze keuze is gemaakt om thuisnabij onderwijs in de gemeente te kunnen waarborgen zoals dit voor het reguliere basisonderwijs ook beoogd wordt.
Naast de opleidingslocatie van het Talent in Schijndel wordt op de Horizon tevens nieuwkomersonderwijs aangeboden aan kinderen met verschillende achtergronden. Dit zijn onder andere kinderen van nieuwkomers die de Nederlandse taal nog onvoldoende beheersen om in te stromen in een reguliere klas op de basisschool. Echter, gezien de instroom van deze leerlingen

afhankelijk is van de instroom van nieuwkomers in de gemeente fluctueert het aantal leerlingen per schooljaar ontzettend. Deze fluctuaties brengen uitdagingen met zich mee voor zowel het onderwijs als de gemeente. Denk hierbij aan voldoende expertise en formatie e voor het lesgeven aan deze kinderen, een juiste financieringsstructuur, (voldoende) huisvesting, etc. Voor het aanpakken van deze uitdagingen houdt de gemeente nauw contact met de schoolbesturen om samen te werken aan een duurzame aanpak van het nieuwkomersonderwijs.

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting en kunnen voor de huisvestingskosten voor het basisonderwijs aan asielzoekerskinderen een beroep doen op de regeling Onderwijshuisvestingsbudgetten, de OHBA regeling. Het COA voert deze regeling uit. De OHBA-regeling is ook van toepassing voor huisvestingskosten voor het basisonderwijs aan kinderen verblijvend op een noodopvanglocatie of crisisnoodopvanglocatie (CNO).
In dat kader is recentelijk en aanvraag bij het COA ingediend voor een vergoeding van huisvestingskosten aan de asielzoekerskinderen van de CNO aan de Markt 20a te Schijndel. Deze kinderen bezoeken basisschool "'t Talent" aan de Bunderstraat 8 te Schijndel.

Werk en participatie
Oekraïners die werken gaan een eigen bijdrage betalen voor gas, water en elektriciteit. De eigen bijdrage is maximaal € 105,- per persoon van 18 jaar of ouder of € 210,- per gezin. Deze bijdrage gaan zij voor het eerst betalen in oktober 2024 over de maand september. Het gaat om 259 Oekraïners die een eigen bijdrage moeten betalen. Het betalen van de eigen bijdrage betekent dat de persoon of het gezin geen recht heeft op leefgeld en voldoende inkomsten heeft. Er zijn 46 Oekraïners die nog leefgeld ontvangen in de gemeentelijke opvang en 25 Oekraïners in de particuliere opvang.

Van de asielzoekers die mogen werken, werkt er ca. 66 % (stand per 6 oktober 2024) bij bedrijven in Meierijstad of directe omgeving.

Gezondheid en welzijn
De mensen die we opvangen, verblijven inmiddels langere tijd bij ons. Binnen de locaties zelf zien we dat de problematieken toenemen en zwaarder worden. Dat heeft alles te maken met eerder opgelopen trauma's, het ontbreken van perspectief op het einde van een oorlog of het verkrijgen van een status of een woning. En natuurlijk het feit dat mensen (als we kijken naar de Oekraïners) inmiddels al 2,5 jaar in een opvanglocatie verblijven. In regionaal verband wordt gewerkt aan de oprichting/inrichting van een ambulant ondersteuningsteam wat ingezet kan worden door de gemeenten in onze regio voor hulp bij zorgcasussen in de Oekraïne opvang.
De gemeente is in contact met de huisartsen uit Schijndel in verband van de toekomstige verhuizing naar de Bremweg. Er bestonden wat zorgen over de toename van het aantal patiënten. Het gaat echter niet om allemaal nieuwe patiënten. Een groot deel van hen woont immers al langere tijd in Schijndel.

Veiligheid
Het gaat heel goed in de omgeving van de locaties als we kijken naar veiligheid. Er doen zich geen noemenswaardige problemen voor.

Kanttekening
De debatten in de landelijke politiek over het wel of niet intrekken van de Spreidingswet en over het invoeren nood- of crisiswetgeving zorgen voor onduidelijkheid over de uiteindelijke opgave voor de

gemeente. De gemeente Meierijstad werkt en blijft onverminderd hard werken aan de uitvoering van de Spreidingswet. Want hoewel het nieuwe kabinet de wet wil afschaffen, is deze immers gewoon van kracht. In het hoofdlijnenakkoord is opgenomen dat de voorrangspositie voor de huisvesting van statushouders in de toekomst wordt verboden. We verwachten dat dit ertoe leidt dat er veel minder uitstroom plaatsvindt naar reguliere huurwoningen en dat de druk op de asielopvang verder toeneemt. Vooralsnog is hier echter nog geen sprake van en blijven we onverminderd doorgaan met de opgave.

Duurzaamheid
Bij de realisatie van opvanglocaties kijken we uitdrukkelijk naar het aspect duurzaamheid. Dat betekent dat we kijken naar energie- en kostenbesparende maatregelen en naar herbruikbaarheid van installaties waaronder verplaatsbare keukens.

Financiën
Na 1 juli 2025 verandert de financiering voor de tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO). De impact van deze verandering is nog niet geheel te overzien, maar we houden rekening met een financiële opgave en anticiperen daar op door waar mogelijk de huisvesting goedkoper te organiseren. Een van de mogelijkheden is om tijdelijk personeel niet langer extern in te huren.

De rijksbijdrage die de gemeente ontvangt voor de opvang van Oekraïners vluchtelingen voor 2025 wordt naar verwachting verlaagd naar een bedrag van 45 euro per plek per dag. Nu ontvangen we 61 euro per gerealiseerde plek per dag.

Voor het realiseren van doorstroomlocaties voor statushouders is een subsidie aangevraagd bij de Rijksoverheid. Het realiseren van de doorstroomlocaties is ook afhankelijk van de toekenning van deze subsidie.

Planning
We zijn nog steeds op zoek naar extra locaties om de opgave voor de opvang van asielzoekers te behalen. De oplevering van de Bremweg levert een grote bijdrage aan de het behalen van de opgave voor onze Oekraïense Vluchtelingen. We hopen hier in 2024 nog te huisvesten.

Het realiseren van doorstroomlocaties voor vergunninghouders is in gang gezet. Hiervoor zijn in overleg een aantal potentiële locaties aangewezen en is de subsidieaanvraag opgestart. We zetten in op het openen van enkele doorstroomlocaties in 2024. Wanneer dit een meer definitieve vorm krijgt, zullen wij u hier nader over informeren.

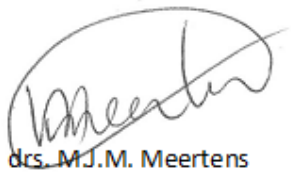
Bijlage(n)

1) Toezichtsoordeel huisvesting vergunninghouders 1st helft 2024, Provincie Noord-Brabant
2) Definitief geactualiseerd Regioplan Regio Noordoost Brabant 2024.
3) Lbr. 24/038 Actuele situatie asiel en migratie

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad

De secretaris, De burgemeester

drs. M.J.M. Meertens ir. C.H.C. van Rooij